

NÉMETH ZSOLT

RÉPÁS ZSUZSA MEGHALT

*„Az Úr az én pásztorom; nem szűkölködöm.
Fűves legelőkön nyugtat engem, és csendes vizekhez terelget engem.
Lelkemet megvidámítja, az igazság ösvényein vezet engem az ő nevéért.
Még ha a halál árnyékának völgyében járok is,
nem félek a gonosztól, mert te velem vagy.”*
(Zsolt. 23, 1-4)

Meghalt Répás Zsuzsa, fiatalon, tele elképesztő energiákkal. Ezt megérteni, felfogni is nehéz. De csak Isten előtt, az ő jelenlétében tudok erre gondolni.

A Baross téri gyülekezet mélyen hívő tagját – gyülekezeti tagtársamat, iskolatársamat, harcostársamat vesztettem el. Meghalt ő, aki olyan gyorsan, szinte kapkodva élt, oda a lendülete, megállt és mozdulatlan. Akiben mindig tombolt az életerő, most megpihent és immáron csendben nyugszik.

*

Zsuzsa hatalmas küzdő volt, ami élete két súlyos eseménye nyomán rajzolódott ki igazán élesen.

Az első egy autóbaleset volt, amelyben majdnem életét veszítette. Felépülése után nagy lendülettel folytatta addigi életét. Aikidózott – ez a sport nagyon ki tudta kapcsolni, ezért az edzés szent volt neki –, síelt, még tavalyelőtt is, és persze főleg fekete pályákon; gyorsan és intenzíven élte az életét. Megállíthatatlannak tűnt. Isten akkor megtartotta, és ezzel az „új” lehetőséggel Zsuzsa jól élt: páratlan teljesítményt nyújtott, legyen szó a nemzete javára végzett szakmai munkáról, vagy édesanyja ápolásáról – hálát adott Istennek, hogy ez utóbbit véghez tudta vinni. Ez a hozzáállás, ez a lendület, kitartás és életerő jellemezte legjobban életét.

Az utóbbi hónapokban, végzetes betegsége alatt újra nagyot kellett küzdenie; amikor jobban volt, olvasta a munkahelyi e-maileket, készült visszatérésére a külföldre, készült Tusványosra, a nemzetpolitikai kerekasztal-beszélgetésre, amit hagyományosan ő vezetett. Szerette az életet – megmutatta nekünk, milyen intenzitással érdemes azt élni! Most látjuk csak, milyen jól tette, hogy kihasználta minden percet! Zsuzsa Urának tíz-talentumos szolgálója volt, akire most ezért még többet bízunk.

Tanárévei után haláláig politikai pályán mozgott – én életének erre a részére láttam rá, hiszen sokáig kabinetfőnököm is volt –, nemzetpolitikai szakpolitikai pályán, amely elválaszthatatlan volt személyiségétől, erős nemzet tudattól. Hivatása volt a nemzetpolitika. Az ő esetében egyértelműen kijelenthetjük, hogy nemzetét szolgálta. Zsuzsa életének meghatározó eseményévé vált, hogy 2002-től a baloldal újból felvette tematikus kampánylistájára a nemzetpolitikát. Azzal stresszelte a magyarországi társadalmat, hogy 23 millió román fogja tönkretenni a hazai munkaerőpiacot, ha a magyar igazolványokat széles körben kiadjuk határon túli nemzettársainknak. Ennek a kampánynak a folytatása és közvetlen eredménye lett a 2004. december 5-i népszavazási kudarc, amelyben a magyarországi magyarok nem tudták érvényesen megszavazni a határon túliak számára a kettős állampolgárságot. Ez egyfajta lelki Trianon volt minden határon túli közösség számára, amelyet nem idegen nagyhatalmaktól, hanem magyar nemzettársaiktól szenvedtek el. Nagyon nehéz tíz év következett a trianoni határ mindkét oldalán. Zsuzsa ebben a nehéz évtizedben játszott mértékadó szerepet, hiszen oroszánrésztt vállalt az elsorvasztott nemzetpolitika újjáélesztésében. Akkor ez sokak szemében lehetetlennek tűnt.

A 2010-es kormányváltás után a magyar–magyar újrakezdés során az ő vezetése alatt kezdődött meg a kedvezményes honosítás. Sok apró, nem túl látványos, de annál fontosabb gyakorlati vonatkozást Zsuzsa és munkatársai intéztek. Az elméleti-jogi megalapozás, a nemzeti összetartozásról szóló törvény szövegének megfogalmazása is magán viselte Zsuzsa keze nyomát. Még inkább igaz ez a gyakorlati megvalósításról: a határon túli magyar emberek számára ki kellett építeni az állampolgárság megszerzéséhez vezető utat, amely az állami rendszerek, a közvetítő szervezetek és a külképviseletek, konzulátusok működését is érintette.

Répás Zsuzsának komoly szerepe volt a MÁÉRT újraindításában, a Diaszpóra Tanács munkájának elindításában, a nyugati magyarok körében óriási sikernek bizonyuló Kőrösi Csoma Sándor ösztöndíj elindításában, valamint a kárpátaljai líceumok magyar támogatásának kialakításában, amikor világossá vált, hogy az ukrán állam nem támogatja ezeket. Ezek a példák – keretek, programok – mindmáig ható módon, szervesen beépültek a magyar nemzetpolitikába.

A sort természetesen tovább folytathatjuk. Nemzetpolitikáért felelős államtitkárként Zsuzsa átgondolt és alapos stratégiai építkezésbe kezdett: rendet teremtett az oktatási-nevelési támogatás rendszerében. Összekapcsolta a magyar diaszpóra-politikát azoknak a nemzeteknek a diaszpóra rendszerével, akiknek nagyszámú ilyen közössége van (Írország, Izrael, Örményország stb.). Kezdeményezte, hogy a MOL biztosítson magyar nyelvű kiszolgálást a Kárpát-medencében található benzinkútjain.

Eredeti végzettsége történész volt. Nemzetpolitikai államtitkárként több magyar történelemkönyv szerkesztésében és kiadásában is részt vett, többek között a szlovákokkal közösen kiadott tankönyv előkészítésében is. Ezekben a hozzá közel álló és szakterületét érintő munkákban szívesen vállalt személyesen is aktív szerepet a szakértők összeválogatásától kezdve a szakkifejezések pontos megválasztásáig. Munkáját hihetetlen alapossággal és pontossággal végezte, ami példaértékű volt munkatársai számára. Zsuzsa csapatot épített maga köré, akiket lelkesített hozzáállása, jókedve, energiája és hazaszeretete.

A pozitív nemzeti építkezés egy szép példája volt a Magyarok Házában létrehozott Mi, magyarok című kiállítás. E projekt keretében úgy sikerült egy mai igényeknek megfelelő, interaktív kiállítást megrendezni, hogy az szakmai szempontból elfogadható, színvonalas és a nézők számára lélekemelő legyen. Ez nem magától értetődő, és azóta is egyedülálló teljesítmény nemzeti önbecsülésünk építése terén! Ezt a sikert sem adták ingyen, rengeteg szakmai egyeztetés állt mögötte. És hogy a hazai siker mellé odategyek egy határon túli hasonló eredményt is: a Kolozsvári Magyar Napok, s a többi erdélyi városnapok létrejöttének hátterében is ott volt Zsuzsa munkája. Zsuzsa túllépett a nemzetpolitikánkat sokáig meghatározó kereteken, és a nemzeti összetartozás élményét tudta adni a magyarságnak ezekben a konkrét programokban a korábban említett nehéz évtizedet jellemző események után.

Precizitása és az, hogy rendkívül gyorsan átlátott mindent az adózási kérdésektől a számára teljesen ismeretlen terepnek számító feladatokig – amilyen például a Bethlen Gábor Alapkezelő felállítása volt –, fontos tulajdonságai voltak. Elhivatott, de kiegyensúlyozott ember volt, aki nem ijedt meg semmilyen kihívástól.

Amikor a nemzetét szolgálta, akkor is Istent szolgálta. Zsuzsa hite és kitaratása az utolsó, nagyon nehéz időszakban, amelyet méltósággal viselt, csodálatra méltó volt.

A szinte lehetetlennek tűnő vállalkozást, a magyar egység újrateremtését 2010 és 2014 között Répás Zsuzsa vállalta és véghez is vitte. Egy lelki Trianon után egy lelki kiegyezést létrehozni szinte emberfeletti teljesítmény volt akkor. Ehhez ő kellett. Ez a négy év nagyon meghatározó volt a magyarok és Zsuzsa életében is. Noha Zsuzsa itt hagyott minket, a műve, eredményei, a lelki kiegyezés, az újjáépült magyar–magyar összetartozás megmarad.

Istennek legyen hála Répás Zsuzsa életéért!